

AANBEVELINGEN

AANBEVELING VAN DE COMMISSIE

van 26 april 2010

betreffende het gezamenlijk programmeringsinitiatief voor onderzoek „Cultureel erfgoed en veranderingen in het aardstelsel: een nieuwe uitdaging voor Europa”

(2010/238/EU)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gelet op het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name op artikel 181,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Cultureel erfgoed in de zin van de Unesco-verdragen inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld en de bescherming van het immaterieel cultureel erfgoed⁽¹⁾ is een uiterst broos patrimonium en wordt blootgesteld aan vele risico's door veroudering, slechte milieuomstandigheden en menselijke druk.
- (2) Voor de meeste Europese burgers is cultureel erfgoed uniek en onvervangbaar in zijn materiële vorm, met name historische gebouwen, verzamelingen, sites en roerende goederen, alsmede in zijn immateriële vorm, met name de geschiedenis, het collectief geheugen en de identiteit.
- (3) De gecombineerde effecten van de klimaatverandering, andere veranderingen van het milieu, menselijke interventie en veiligheidsrisico's bedreigen het Europees cultureel erfgoed. Met name de klimaatverandering kan ertoe leiden dat het cultureel erfgoed onherstelbaar beschadigd wordt of zelfs verloren gaat door zijn broosheid en ouderdom. Bovendien bedreigen rampen en veiligheidsrisico's de fysieke aard van het cultureel erfgoed, zoals symbolen en iconen van Europese steden en plaatsen.
- (4) Om te voorkomen dat die gecombineerde risico's het Europees cultureel erfgoed onherstelbare schade toebrengen, zijn gecoördineerde acties nodig.
- (5) De Raad Concurrentievermogen heeft tijdens zijn vergadering van 3 december 2009 „Cultureel erfgoed, klimaatverandering en veiligheid” (de titel werd later gewijzigd in „Cultureel erfgoed en veranderingen in het aardstelsel: een nieuwe uitdaging voor Europa”) erkend als een belangrijk gebied waarop gezamenlijke programmering een grote meerwaarde zou hebben voor de huidige, gefragmenteerde onderzoeksinspanningen door de lidstaten. Daarom heeft hij conclusies goedgekeurd waarin de noodzaak om een gezamenlijk programmeringsinitiatief over dat onderwerp te starten wordt erkend, en de Commissie wordt uitgenodigd een bijdrage te leveren aan de voorbereiding van dat initiatief. De Raad herbevestigde ook dat gezamenlijke programmering een door de lid-

staten geleid proces is, waarbij de Commissie als facilitator optreedt.

- (6) De gezamenlijke programmering van onderzoek inzake cultureel erfgoed en veranderingen in het aardstelsel zou zorgen voor de coördinatie van het onderzoek op dit gebied, wat aanzienlijk zou bijdragen tot de uitbouw van een volledig functionerende Europese onderzoeksruimte inzake de instandhouding van cultureel erfgoed en de leidende rol van Europa en het concurrentievermogen van onderzoek binnen dit gebied zou versterken.
- (7) Om de in deze aanbeveling geformuleerde doelstellingen te realiseren, moeten de lidstaten samenwerken met de Commissie bij de verkenning van mogelijke initiatieven van de Commissie om de lidstaten te helpen bij de ontwikkeling en uitvoering van de strategische onderzoeksagenda.
- (8) Om ervoor te zorgen dat de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad kan rapporteren, moeten de lidstaten regelmatig aan de Commissie rapporteren over de voortgang die ten aanzien van dit gezamenlijk programmeringsinitiatief is gemaakt,

HEEFT DE VOLGENDE AANBEVELING VASTGESTELD:

1. De lidstaten worden gestimuleerd een gemeenschappelijke visie te ontwikkelen over de wijze waarop samenwerking en coördinatie op het gebied van onderzoek op EU-niveau kunnen bijdragen tot de instandhouding van cultureel erfgoed in al zijn vormen en de veiligheid en duurzame exploitatie ervan kunnen garanderen.
2. De lidstaten worden gestimuleerd om een gezamenlijke strategische onderzoeksagenda vast te stellen waarbij onderzoeksbehoeften en -doelstellingen voor de middellange tot lange termijn worden vastgesteld op het gebied van de instandhouding en het gebruik van cultureel erfgoed in het kader van de veranderingen in het aardstelsel. De strategische onderzoeksagenda moet een uitvoeringsplan bevatten waarin de prioriteiten en tijdspaden worden vastgesteld en de acties, instrumenten en middelen worden gespecificeerd die voor de uitvoering van die strategische onderzoeksagenda nodig zijn.
3. De lidstaten worden gestimuleerd de volgende acties op te nemen in de strategische onderzoeksagenda en in het uitvoeringsplan:

⁽¹⁾ Voor de definitie van materieel en immaterieel cultureel erfgoed, zie Unesco, Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, Parijs, 16 november 1972; Unesco, Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage, Parijs, 17 oktober 2003.

- a) inventarisatie en uitwisseling van informatie over relevante nationale programma's en onderzoeksactiviteiten;
- b) versterking van de gezamenlijke capaciteit voor prognoses en technologisch aspectenonderzoek, met name wat betreft het effect van veranderingen in het aardsysteem op cultureel erfgoed en voor preventie en instandhouding;
- c) uitwisseling van informatie, middelen, beste praktijken, methoden en richtsnoeren;
- d) vaststelling van gebieden of onderzoeksactiviteiten die kunnen profiteren van samenwerking, van gezamenlijke oproepen tot het indienen van voorstellen of van het bundelen van middelen;
- e) vaststelling van procedures voor gezamenlijk uit te voeren onderzoek op de onder d) vastgestelde gebieden;
- f) rekening houden met de veranderende behoeften van bezoekers en consumenten bij de vaststelling van doelstellingen voor onderzoeksprogramma's inzake cultureel erfgoed;
- g) zo mogelijk het delen van bestaande onderzoeksinfrastructuur, of het opzetten van nieuwe faciliteiten, zoals gecoördineerde databanken of het opstellen van modellen voor onderzoek van de verloedering van het milieu;
- h) stimulering van betere samenwerking tussen de particuliere en de overheidssector, gekoppeld aan een open innovatie van verschillende onderzoeksactiviteiten en bedrijfstakken die verband houden met cultureel erfgoed, daarin begrepen toerisme, duurzaam onderhoud en duurzame constructie of reconstructie van sites, gebouwen of landschappen en aanverwante zakelijke diensten;
- i) export en verspreiding van de kennis-, innovatie- en interdisciplinaire aanpak;
- j) tot stand brengen van netwerken tussen centra die zich bezighouden met onderzoek naar cultureel erfgoed.
4. De lidstaten worden gestimuleerd een gemeenschappelijke beheerstructuur op het gebied van cultureel erfgoed en veranderingen in het aardsysteem op te zetten, die de opdracht krijgt gemeenschappelijke voorwaarden, regels en procedures voor samenwerking en coördinatie vast te stellen en de uitvoering van de strategische onderzoeksagenda te volgen.
5. De lidstaten worden gestimuleerd om gezamenlijk de strategische onderzoeksagenda uit te voeren, onder meer via hun nationale onderzoeksprogramma's of andere nationale onderzoeksactiviteiten.
6. De lidstaten worden gestimuleerd om met de Commissie samen te werken om na te gaan welke initiatieven de Commissie mogelijk kan nemen om de lidstaten bij te staan bij de ontwikkeling en de uitvoering van de strategische onderzoeksagenda, en om de gezamenlijke programma's op dit gebied met andere EU-initiatieven te coördineren.
7. De lidstaten worden gestimuleerd regelmatig verslag uit te brengen aan de Commissie over de voortgang met betrekking tot dit gezamenlijk programmeringsinitiatief.

Gedaan te Brussel, 26 april 2010.

Voor de Commissie
Máire GEOGHEGAN-QUINN
Lid van de Commissie